

AUTE

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 26 de juny del 2018.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIÈRE i M.I. Sr. Jaume TOR PORTA, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En data de registre de 20-7-2017, la Sra. C.L.O., va presentar en el marc del procediment ORDINARI 7000541/2016 una sol·licitud de petició de defensa i assistència tècnica lletrades gratuïtes, per tal de requerir un advocat d'ofici per continuar el plet engegat al seu respecte.

II.- Per Aute de 24-7-2017 l'Hble. Sra. Batlle decidia:

“Desestimar ad limine la sol·licitud del benefici de defensa i assistència tècnica lletrades gratuïtes, presentada per la Sra. C.L.O., compte tingut que s'ha constatat que aquesta darrera no té nacionalitat andorrana ni és titular d'una autorització d'immigració de residència i/o treball”.

III.- Contra aquesta decisió la Sra. C.L.O. ha interposat recurs d'apel·lació, interessant a través de l'escrit de conclusions articulat el dia 16-3-2018 la revocació de la Resolució recorreguda disposant l'acolliment del benefici de justícia gratuïta demanat.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jaume TOR PORTA.

FONAMENTS DE DRET

I.- L'Aute recorregut rebutja "a limine" la sol·licitud de defensa i assistència tècnica lletrades gratuïtes articulada per la Sra. C.L.O. amb fonament a les disposicions de l'article 18.1 del Decret del 3-5-2016 de modificació del Decret del 17-12-2014 d'aprovació del Reglament Regulador del Dret a la Defensa i l'Assistència tècnica lletrades.

La part recurrent discrepa d'aquesta decisió afirmant que pel fet de no ser andorrana ni residir o treballar al Principat d'Andorra, no se la podia privar del dret a obtenir el benefici de la justícia gratuïta.

II.- Amb caire preliminar ha de posar-se de relleu que el mateix dia en què la sol·licitant articulava la sol·licitud de benefici de justícia gratuïta (20-7-2017) entrava en vigor el Reglament regulador del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades de 12 de juliol del 2017 (BOPA 48 de 19-7-2017). En conseqüència el Reglament anterior en que es fonamentava la Resolució recorreguda no era d'aplicació.

Malgrat el que acaba de ser exposat, el vigent Reglament manté en el que interessa, els mateixos requisits, disposant en el seu article 18.1:

"Poden ser beneficiàries de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes les persones físiques de nacionalitat andorrana o que siguin titulars d'una autorització d'immigració de residència i/o de treball vigent, així com les associacions sense ànim de lucre, les fundacions i les societats a les quals s'hagi declarat en cessació de pagaments i/o fallida, sempre que aquestes entitats tinguin el domicili al Principat d'Andorra i hi estiguin degudament inscrites.

En el marc o en atenció als processos administratius que tinguin com a objecte la denegació, la revocació o l'anul·lació de l'autorització

d'immigració de residència i/o de treball, o l'expulsió del territori del Principat d'Andorra, també poden ser beneficiàries de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes les persones físiques de nacionalitat estrangera”.

Per tant aquesta alçada, ha d'examinar-se si la inadmissió de la sol·licitud decidida per la jutjadora amb fonament als esmentats requisits intervé de conformitat a dret.

III.- Els articles 10.2 i 10.3 de la Constitució preveuen:

“2. Es garanteix a tothom el dret a la defensa i a l'assistència tècnica d'un lletrat, a un judici de durada raonable, a la presumpció d'innocència, a ésser informat de l'acusació, a no confessar-se culpable, a no declarar en contra d'ell mateix i, en els processos penals, al recurs.

3. La llei regularà els supòsits en què, per garantir el principi d'igualtat, la justícia ha d'ésser gratuïta.”

Regulant aquest darrer precepte, l'article 99 de la Llei qualificada de la justícia, modificat per la Llei 28/2014, de 24 de juliol, de modificació de la llei qualificada de la justícia disposa: *“Per tal de garantir el dret a la defensa i a l'assistència tècnica d'un lletrat que reconeix l'article 10.2 de la Constitució, s'ha de designar un advocat a la persona que ho sol·liciti, i també en el procés penal a la persona que no el designi. La defensa i l'assistència lletrades han de ser gratuïtes i a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat per a les persones que ho sol·licitin i acreditin una situació econòmica desfavorable o d'insolvència, declarada pel batlle o tribunal competent.*

El Govern ha d'establir reglamentàriament els requisits i les condicions per a l'obtenció del benefici de la defensa i l'assistència lletrades gratuïtes”.

Com ja va vàrem poder precisar en relació a les societats declarades en fallida (cfr TSJC-066/17), s'observa que amb l'aplicació de l'article 18.1 del reglament abans transcrit, es limita l'àmbit objectiu del mandat legal de l'article 99 de la Llei qualificada de la justícia, modificat per la Llei 28/2014, de 24 de juliol, de modificació de la llei qualificada de la justícia, doncs davant del mandat legal que exigeix la gratuïtat de la defensa i assistència tècnica

lletrada quan es sol·liciti i la persona acrediti una situació econòmica desfavorable, el Reglament regulador ho limita solament a les persones físiques de nacionalitat andorrana o que sigui titulars d'una autorització d'immigració de residència i/o treball vigent.

Per tant, i per tal de donar compliment al dret a la jurisdicció i al dret de defensa per aquells que es troben en una situació econòmica o desfavorable, s'ha d'entendre inaplicable la limitació dels beneficiaris del Reglament, prevista a l'article 18.1, i entendre, per així donar compliment al mandat constitucional i de l'article 99 de la Llei qualificada de la justícia, que tota persona física pot ser beneficiària de la defensa i l'assistència tècnica lletrada amb independència de la seva nacionalitat o del seu lloc de residència i treball, sempre i quan, la mateixa però reuneixi els requisits dels quals es dedueixi una situació econòmica desfavorable o d'insolvència.

Consegüentment, en virtut dels arguments indicats, procedeix estimar el recurs d'apel·lació interposat en la part que discuteix la inadmissió "a limine" de la sol·licitud formulada.

IV.- En quant al fons de la sol·licitud articulada, ha de recordar-se que l'art. 19 del Reglament regulador del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades disposa:

"1. Per tal d'atorgar el benefici de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes, les persones que ho sol·licitin han d'acreditar una situació econòmica desfavorable o d'insolvència.

2. Es considera que concorre una situació econòmica desfavorable o d'insolvència quan la persona sol·licitant no té uns ingressos suficients per fer front a les despeses derivades de la defensa i l'assistència tècnica lletrades, i alhora tampoc no disposa d'un patrimoni suficient a aquest efecte. (...)"

L'article 20 posterior relatiu als ingressos:

"1. Per tal de determinar la insuficiència d'ingressos de les persones físiques, es calculen els ingressos econòmics bruts anyals que percebin directament o indirectament, per tots els conceptes i per unitat familiar, els quals no han de superar els llindars següents:

- a) *El salari mínim interprofessional anyal si es tracta d'una persona no integrada en una unitat familiar.*
- b) *El salari mínim interprofessional anyal augmentat en un 70% si es tracta d'una persona integrada en una unitat familiar formada per un matrimoni o dos persones que mantenen una situació de fet equivalent.*
- c) *El salari mínim interprofessional anyal augmentat en un 50% per cada membre de la unitat familiar menor de catorze anys i en un 70% per cada membre de la unitat familiar major de catorze anys, si es tracta d'una persona integrada en una unitat familiar formada per un matrimoni o dos persones que mantenen una situació de fet equivalent amb altres familiars fins al segon grau de consanguinitat.*
- d) *El salari mínim interprofessional anyal augmentat en un 50% per cada membre de la unitat familiar menor de catorze anys i en un 70% per cada membre de la unitat familiar major de catorze anys, tot plegat augmentat en un 20%, si es tracta d'una persona integrada en una unitat familiar monoparental*
- e) *En cas que la unitat familiar estigui integrada per una persona o més amb discapacitat reconeguda per la CONAVA el llindar es calcula d'acord amb les lletres a) a d) anteriors i s'incrementa seguidament un 20% per cada membre de la unitat familiar que tingui acreditada aquesta condició”.*

I pel que es refereix finalment al paràmetre base de càlcul, aquest resulta de l'art. 20.3 en mèrits del qual:

“els ingressos que es tenen en compte a l'hora de valorar la situació econòmica de les persones físiques són els ingressos relatius a l'any civil anterior a la data en què es presenta la sol·licitud. Tanmateix, es pot tenir en compte la mitjana mensual dels ingressos percebuts des de l'1 de gener de l'any en que es presenta la sol·licitud si s'ha produït una modificació a nivell d'ingressos que així ho justifiqui”.

Des de la perspectiva que ofereixen els preceptes que acaben de ser enumerats, ressurt de la pròpia sol·licitud articulada en instància que el nucli familiar de la sol·licitant l'integren 4 persones: ella mateixa, els seus dos fills majors d'edat (A. i M.) així com la seva mare (M.O.) que segons s'acredita té una incapacitat permanent reconeguda.

En aquest context, el topall màxim dels ingressos del nucli familiar a la data de la sol·licitud i segons el Reglament ascendia a:

Salari mínim 2017= 991,47.- €

Proporció corresponent als fills (increment 70%)= 694,03.- €

Proporció corresponent a la mare= 694,03 x 20%= 832,83.- €

$991,47 + 694,03 \times 2 + 832,83.- € = 3.212,36.- €$

Aquest import ha d'augmentar-se amb el coeficient del 20% per raó de la monoparentalitat del nucli familiar el que suposa uns ingressos mensuals de 3.854,83.- € equivalents a 46.257,98.- € anuals.

Examinant-se ara la capacitat econòmica del nucli familiar en que la sol·licitant s'integra, aquests i segons s'extreu del propi formulari ascendeix a 66.931,23.- €, import aquest que excedeix amb escreix el topall màxim abans assenyalat i que impedeix que la mateixa pugui gaudir del benefici que ara sol·licita.

Tampoc es pot considerar que la Sra. C.L.O. reuneixi els requisits per a gaudir del benefici de l'assistència jurídica gratuïta des del prisma que resultaria de l'article 22 del Reglament. Aquest precepte disposa: "Excepcionalment, es pot atorgar el benefici de la defensa i l'assistència tècnica lletrades gratuïtes a les persones que ho sol·liciten i tenen uns ingressos que superen els llindars establerts a l'article 20, si acrediten unes despeses o unes càrregues molt importants que així ho justifiquin, o quan les despeses previsibles del procés en el marc o en atenció al qual presenten la sol·licitud siguin molt elevades d'acord amb els ingressos dels quals disposen".

En el present supòsit s'observa com les despeses que assumeix són ordinàries (cfr. la pròpia sol·licitud i aquell document que anomena Annex despeses, foli 56) i si es procedeix a la suma de totes elles i es compara amb els seus ingressos es constata que aquests darrers són superiors als primers tenint per tant la sol·licitant una capacitat d'estalvi que en tot cas li ha de permetre fer front als honoraris d'un advocat.

En un altre ordre d'idees, tampoc es pot perdre de vista que la mateixa satisfà una quota anual d'IBI pel pis situat al Carrer X de Barcelona i satisfà despeses de comunitat d'on s'extreu que la mateixa és titular d'un

immoble, per quina adquisició no s'aprecia que en l'actualitat pagui cap mena de préstec.

Per tot l'exposat ha de considerar-se que la sol·licitant no reuneix els requisits per tal de gaudir de l'assistència tècnica lletrada gratuïta que interessa de tal manera que la seva sol·licitud ha de ser rebutjada.

V.- Atès que es tracta d'un procediment de jurisdicció voluntària, no s'escau efectuar imposició de les costes processals d'aquesta instància.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas.-

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

Estimar el recurs d'apel·lació interposat per la Sra. C.L.O., contra l'Aute de data 24-7-2017 disposant la seva revocació en la part que decideix la inadmissió a limine de la pretensió articulada, tot i desestimant però la sol·licitud de defensa i assistència tècnica lletrades gratuïtes articulada el dia 20-7-2017. No procedeix efectuar imposició de les costes d'aquesta alçada.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. Presidenta de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-